افسانه

روزنامه صبح جنوب کشور
اجتماعی-سیاسی-اقتصادی-فرهنگی-ورزشی-هنری
صاحب امتیاز و مدیر مسئول: پیمان بهادری
زیر نظر شورای سردبیری
نشانی: شیراز-چهار راه ملاصدرا، انتهای کوچه ۱۰-روزنامه افسانه
تلفن: ۳۶۴۷۲۷۱۱-۳۶۴۷۲۷۲۴ (۲ خط) ● چاپ و لیتوگرافی: دنیا
EMAIL: AFSAN.NEWS@YAHOO.COM http://afsaneh-online.com/aboutus.html

دوشنبه ۲ آذر ۱۴۰۵ ● ۱۳ جمادی الثانی ۱۴۴۸ ● ۲۳ نوامبر ۲۰۲۶ ● شماره ۵۹۹۸

اوقات شرعی شیراز	آذر ۱۴۰۵	جمادی الثانی ۱۴۴۶		اذان صبح	طلوع آفتاب	اذان ظهر	غروب آفتاب	اذان مغرب	نیمه شب شرعی
	۳	۱۴	سه شنبه	۰۵:۰۹	۰۶:۳۱	۱۱:۴۶	۱۷:۰۱	۱۷:۱۹	۲۳:۰۵

آباده	خرم بید	اقلید	سپیدان	چمران	داراب	شیراز	ممسنی	فسا	کازرون	لار	نی ریز
۲۲ / ۵	۱۹ / ۰	۲۱ / ۵	۱۹ / ۸	۲۶ / ۸	۲۶ / ۸	۲۴ / ۵	۲۷ / ۸	۲۴ / ۶	۲۸ / ۱۱	۲۷ / ۱۰	۲۲ / ۸

چهره

ام جان هریسون

خواب‌گردی به سوی مغاک

در پنجاه‌وهشت سالی که از بنیانگذاری جایزه ادبی بوکر می‌گذرد، تالار افتخارات آن، قلمرو بلامنازع ادبیات جریان اصلی و رئالیسم شسته رفته بوده است؛ سرزمینی که گونه‌های عامه‌پسندتر به‌ویژه علمی‌تخیلی، کمتر اجازه عبور از آستانه‌اش را داشتند. اما، پیرمرد ۸۱ ساله‌ای با موهای نقره‌ای دم‌اسبی و چشمانی درخشان، این در ّ مستحکم را فتح کرد. مایکل هریسون که او را با نام ادبی ام جان هریسون می‌شناسیم، با سیزدهمین رمان خود با عنوان« پایان همه‌چیز» سمن‌ترین برنده تاریخ بوکر و نخستین نویسنده‌ای شد که با اثری متعلق به ساحت علمی‌تخیلی این نشان نامدار را به خانه می‌برد. نویسنده‌ای که اگرچه سال‌ها چهره‌ای محبوب برای غول‌هایی چون اورسولا کی لو گوئین، ایان بنکس و چاینا میه‌ویل به شمار می‌رفت، اما هرگز تن به قواعد بازاریابی نشر نداد. او با آرامش می‌گوید: «مشکل همیشگی من این بوده که به مفهوم ژانر اعتقادی ندارم. هیچ مرزی را به رسمیت نمی‌شناسم.» نگارش «پایان همه‌چیز» نزدیک به ۱۵ سال زمان برد؛ اثری باریک اما متراکم که نبض تمام بحران‌های عمیق سده حاضر را ثبت کرده است: جنون هوش مصنوعی، تشنج‌های سرمایه‌داری متاخر، زوال محیط‌زیست، امواج پناهجویی و اضطراب ناشی از برگزیت. هریسون درباره خلق این متن می‌گوید: «با خود گفتم تو هشتاد سال داری؛ وقت آن است که یکبار دیگر ماجرا را به سمت لبه پرتگاه هل بدهی. قاعده همیشگی من این بود که مرزها را تا جای ممکن پیش ببرم و سپس کمی از لبه عقب بنشینم. اما این‌بار خواستم موضوع را پرتاب کنم ته دره تا ببینم چه بر سرمان می‌آید.» نطفه اصلی این رمان به پیامدهای بحران اقتصادی سال‌های ۲۰۰۷ و ۲۰۰۸ بازمی‌گردد. خشم ناشی از آن سقوط بزرگ هریسون را آرام نگذاشت؛ او ابتدا دست‌نوشته‌هایش را در کشویی نهاد و بعدها در سال ۲۰۱۵ از دل آن داستان کوتاهی به نام بحران بیرون کشید. اجرای همان داستان در شرق لندن نزدیک بود به بهای جانش تمام شود؛ حمله‌ای قلبی درست در آستانه هفتادسالگی او را به بخش مراقبت‌های ویژه رساند. اما همین تجربه مرزی به او فهماند که آن طرح ناتمام، نقشه راه یک رمان شگرف است.

آیا پیرمرد موقر ادبیات بریتانیا پس از فتح معتبرترین قله داستان‌نویسی، به سرنوشت آدمی امیدوار است؟ پاسخ او بی‌پرده و تکان‌دهنده است: «هیچ امیدی ندارم. ما چونان خواب‌گردانی مست‌شده به سوی وضعی هولناک گام برمی‌داریم. کسی باید بیاید و گوشزد کند که تک‌تک اعمال ما پیامدهایی مهیب در پی دارند و ما چشم‌هایمان را بر آن‌ها بسته‌ایم.»

هریسون رمان‌نویسی را تلاشی برای خوش‌آمد خوانندگان نمی‌داند؛ او رسالت خویش را در نقاب پیشگوی نوآ، «کاساندرا»، بازمی‌یابد: «کار من سرگرم کردن صرف نیست؛ من همواره کاساندرا بوده‌ام و بانگ می‌زنم: مراقب آنچه رقم می‌زنید باشید.»

خواندنی

زره مخصوص از فضانوردان

شرکت اکسیوم۶ مشغول آزمایش فناوری سپر ماهواره‌ای خود است که می‌تواند از برخورد زباله‌های فضایی با سرعت ۱۶هزار و ۲۰۰ مایل برساعت به فضانوردان جلوگیری کند.به نقل از اینترستینگ انجینرینگ، زباله های فضایی ممکن است با سرعتی بیش از ۱۶ هزار مایل بر ساعت با یک فضاپیما برخورد کنند و این امر تهدیدی جدی برای فضانوردان طی راهپیمایی های فضایی است.در همین راستا شرکت «اکسیوم۶» مشغول تحقیق است که آیا فناوری سپر ماهواره ای می تواند محافظت افزوده درمقابل این برخوردها با سرعت بالا فراهم کند یا خیر. سپرکامپوزیتی این شرکت به نام اسپیس اخیرا در آزمایشگاه دانشگاه نگزاس تست شد. پس از برخورد یک پرتابه با سرعت تقریبی ۱۶ هزار و ۱۰۰ مایل بر ساعت به این ماده، نمونه شبیه‌سازی‌شده از نیمه‌تنه انسان که در پشت آن قرار داشت، هیچ‌گونه آسیب قابل مشاهده‌ای نشان نداد.مقایسه ای با صفحه آلومینیومی نتیجه ای متفاوت در برداشت. در این آزمایش، قطعات و خرده‌پاره‌های ناشی از برخورد در نمونه شبیه‌سازی‌شده نیمه‌تنه انسان فرو رفتند که نشان می دهد خطر مرتبط با برخورد اجسام با سرعت بسیار بالا است.مهندسان یک گلوله آلومینیومی سه میلیمتری به دو پیکربندی سپر مورد نظر شلیک کردند. این پرتابه با سرعت حدود ۷/۲ کیلومتر بر ثانیه یا معادل ۱۶هزار و ۱۰۰ مایل برساعت حرکت می کردشرکت نخست یک سپر شش ضلعی اسپیس آرمور را مقابل یک نیم ته شفاف شبیه سازی شده از انسان مجهز به پوشش بالستیک، قرار داد. این مدل را شرکتی در جورجیا تأمین کرده و حاوی بافت نرم و ساختارهای اسکلتی شبیه‌سازی‌شده بود.بررسی‌های پس از برخورد نشان داد که هیچ‌گونه نفوذ یا آسیب قابل مشاهده‌ای در نیمه‌تنه شبیه‌سازی‌شده وجود ندارد.

چراغ زرد

طرح: بنیامین آل علی

خانه به دوش

ایستگاه

ژنی که از نئاندرتال‌ها به ارث برده‌ایم

ژنی که از نئاندرتال‌ها به انسان‌های امروزی رسیده، ممکن است خطر اسکیزوفرنی را کاهش دهد، بدون آنکه تأثیر قابل‌توجهی بر هوش داشته باشد.

نئاندرتال‌ها حدود ۴۰هزار سال پیش منقرض شدند، اما بخشی از میراث ژنتیکی آنها همچنان در بدن انسان‌های امروزی وجود دارد. پژوهش‌ها نشان داده‌اند که اجداد انسان‌های امروزی در گذشته با نئاندرتال‌ها آمیزش داشته‌اند و به همین دلیل، حدود دو درصد از DNA بسیاری از افرادی که تبارشان به جمعیت‌های خارج از آفریقا برمی‌گردد، منشأ نئاندرتالی دارد.

به‌گزارش زومیت به نقل از لایوساینس، هوگو زبرگ و سوانته پائبو، دو پژوهشگر مؤسسه انسان‌شناسی تکاملی ماکس پلانک آلمان، در مطالعه‌ای جدید بررسی کرده‌اند که این میراث ژنتیکی چگونه بر ساختار مغز و احتمال ابتلا به برخی اختلالات روان‌پزشکی تأثیر می‌گذارد.

جمجمه نئاندرتال‌ها معمولاً بزرگ‌تر و کشیده‌تر از جمجمه انسان‌های امروزی بود. یکی از تفاوت‌های مهم به لوب پس‌سری مربوط می‌شد؛ ناحیه‌ای در پشت مغز که در پردازش اطلاعات بینایی نقش دارد و در نئاندرتال‌ها نسبتاً بزرگ‌تر بود.

پژوهشگران با بررسی ژنوم انسان‌های امروزی و مقایسه آن با داده‌های ژنتیکی نئاندرتال‌ها، واریانتی ژنتیکی مرتبط با ژن DAAM1 شناسایی کردند. این ژن پیش‌تر نیز با رشد و تکامل مغز ارتباط داده شده بود.

واریانت ژنتیکی مورد بررسی در پنج ژنوم نئاندرتالی شناسایی شد و در داده‌های انسان‌های امروزی نیز در افراد دارای تبار خارج از آفریقا وجود داشت. نتایج نشان داد که هر نسخه از این واریانت ژنتیکی با کاهش متوسط حدود ۰/۸۵ سانتی‌متر مکعبی حجم لوب پس‌سری مغز ارتباط دارد.

یافته برای دانشمندان غیرمنتظره بود، زیرا با توجه به جمجمه بزرگ‌تر نئاندرتال‌ها، انتظار می‌رفت ژن به‌ارث‌رسیده از آن‌ها با افزایش اندازه این ناحیه ارتباط داشته باشد، نه کاهش آن.

تونی کاپرا، متخصص ژنتیک تکاملی در دانشگاه کالیفرنیا، سان‌فرانسیسکو، توضیح می‌دهد که یک واریانت ژنتیکی به‌تنهایی نمی‌تواند تمام تفاوت‌های ساختاری مغز نئاندرتال‌ها و انسان‌های امروزی را توضیح دهد. شکل و اندازه مغز تحت تأثیر مجموعه‌ای از عوامل ژنتیکی قرار دارد.

پژوهشگران در بخش دیگری از مطالعه دریافتند افرادی که دو نسخه از واریانت ژنتیکی مرتبط با DAAM1 را دارند، نزدیک به ۱۰ درصد کمتر با احتمال ابتلا به اسکیزوفرنی مواجه هستند.

اسکیزوفرنی اختلالی روان‌پزشکی است که می‌تواند بر تفکر، ادراک واقعیت و پردازش اطلاعات تأثیر بگذارد. برخی افراد مبتلا به این اختلال ممکن است توهم‌های دیداری یا شنیداری و مشکلاتی در پردازش اطلاعات حسی را تجربه کنند.

ازآنجاکه لوب پس‌سری مسئول پردازش اطلاعات بینایی است، پژوهشگران احتمال می‌دهند که ارتباط ژن نئاندرتالی با کاهش خطر اسکیزوفرنی به عملکرد این بخش از مغز مربوط باشد.

اسکیزوفرنی اختلالی روان‌پزشکی است که می‌تواند بر تفکر، ادراک واقعیت و پردازش اطلاعات تأثیر بگذارد.

بااین‌حال، هنوز شواهدی وجود ندارد که نشان دهد کوچک‌ترشدن لوب پس‌سری مستقیماً باعث کاهش خطر اسکیزوفرنی می‌شود. یافته‌های پژوهش فعلاً از وجود یک ارتباط آماری حکایت دارند و سازوکار دقیق آن مشخص نیست.

نکته دیگر اینکه پژوهشگران هیچ ارتباط معناداری میان واریانت ژنتیکی مورد بررسی و هوش افراد پیدا نکردند. به عبارت دیگر، کاهش جزئی حجم لوب پس‌سری لزوماً به معنای کاهش توانایی‌های شناختی نیست.

یافته‌های جدید نشان می‌دهند که میراث ژنتیکی نئاندرتال‌ها، با وجود گذشت ده‌ها هزار سال از انقراض آنها، همچنان با ویژگی‌های مغزی و سلامت انسان‌های امروزی ارتباط دارد. پژوهشگران معتقدند بررسی دیگر واریانت‌های ژنتیکی به‌ارث‌رسیده از نئاندرتال‌ها می‌تواند اطلاعات بیشتری درباره تکامل مغز انسان و تفاوت‌های میان انسان‌های امروزی و خویشاوندان باستانی ما فراهم کند.

روزنما

سارا حاتمی

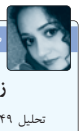

زنگ خطر وابستگی های روانی

تحلیل ۱۴۹ مطالعه با مشارکت بیش از ۷۱ هزار نفر نشان می‌دهد افرادی که خشیش مصرف می‌کنند و به روان‌پریشی مبتلا می‌شوند، به‌طور میانگین دو سال و نیم زودتر از مصرف‌نکنندگان، اولین دوره بیماری را تجربه می‌کنند. این فاصله در گروه‌هایی که بیماری دیرتر بروز می‌کند، بسیار بیشتر می‌شود.اما این رابطه در ایران به دلیل الگوی مصرف و ترکیب سنی مصرف‌کنندگان، ابعاد نگران‌کننده‌تری پیدا می‌کند.الگوی مصرف مواد مخدر در سال‌های اخیر به سمت سنین پایین‌تر و مواد روان‌گردان‌تر حرکت کرده است.

بر اساس آمارهای رسمی، خشیش و گل در میان نسل جدید پرمصرف‌ترین مواد مخدر در ایران به شمار می‌روند . گل که در دهه ۹۰ در رتبه ششم یا هفتم مصرف قرار داشت، اکنون پس از تریاک و شیشه، سومین ماده پرمصرف در کشور شده است . در گروه سنی نوجوانان ۱۵ تا ۱۸ سال، مصرف گل و حشیش ثبت شده و این آمار در میان جوانان بالاتر می‌رود .

آنچه این وضع را پیچیده‌تر می‌کند، تصور نادرستی است که در میان بخشی از جوانان و حتی دانشجویان درباره «بی‌خطر بودن» گل شکل گرفته است. رئیس انجمن روان‌پزشکی ایران هشدار داده که به‌تنهایی نتوانسته روند افزایش مصرف مصرف حتی یک‌بار خشیش در موادی به اسکیزوفرنی منجر شده است . متخصصان نیز تأکید کرده‌اند افرادی که خشیش مصرف می‌کنند و به روان‌پریشی مبتلا می‌شوند، به‌طور میانگین دو سال و نیم زودتر از مصرف‌نکنندگان، اولین دوره بیماری را تجربه می‌کنند. این فاصله در گروه‌هایی که بیماری دیرتر بروز می‌کند، بسیار بیشتر می‌شود.اما این رابطه در ایران به دلیل الگوی مصرف و ترکیب سنی مصرف‌کنندگان، ابعاد نگران‌کننده‌تری پیدا می‌کند.الگوی مصرف مواد مخدر در سال‌های اخیر به سمت سنین پایین‌تر و مواد روان‌گردان‌تر حرکت کرده است.

بر اساس آمارهای رسمی، خشیش و گل در میان نسل جدید پرمصرف‌ترین مواد مخدر در ایران به شمار می‌روند . گل که در دهه ۹۰ در رتبه ششم یا هفتم مصرف قرار داشت، اکنون پس از تریاک و شیشه، سومین ماده پرمصرف در کشور شده است . در گروه سنی نوجوانان ۱۵ تا ۱۸ سال، مصرف گل و حشیش ثبت شده و این آمار در میان جوانان بالاتر می‌رود .

آنچه این وضع را پیچیده‌تر می‌کند، تصور نادرستی است که در میان بخشی از جوانان و حتی دانشجویان درباره «بی‌خطر بودن» گل شکل گرفته است. رئیس انجمن روان‌پزشکی ایران هشدار داده که به‌تنهایی نتوانسته روند افزایش مصرف مصرف حتی یک‌بار خشیش در را متوقف کند.

پزشکی

از خوردن خرمالو غافل نشوید

خرمالو از میوه‌های ارزشمند فصل سرد سال است که در طب سنتی ایرانی نیز مورد توجه قرار گرفته است. این میوه حاوی فیبر غذایی، ویتامین A، ویتامین C و ترکیبات گیاهی مفیدی مانند کاروتنوئیدها و پلی‌فنول‌هاست.خرمالو علاوه بر تأمین بخشی از نیاز بدن به مواد مغذی، می‌تواند در قالب یک رژیم غذایی متعادل به حفظ سلامت عمومی کمک کند. ۵ خاصیت خرمالو برای سلامت بدن عبارتند از: «۱- کمک به سلامت دستگاه گوارش ۲- حمایت از سلامت قلب۳- کمک به سلامت چشم‌ها ۴- تقویت عملکرد طبیعی سیستم ایمنی و ۵- کمک به مقابله با استرس اکسیداتیو». در منابع طب سنتی ایرانی، خرمالو با طبیعت نسبتاً گرم وتر معرفی شده و برای آن خواصی در ارتباط با تقویت بدن و کمک به عملکرد دستگاه گوارش ذکر شده است.خرمالو به‌طور طبیعی حاوی قند است. افراد مبتلا به دیابت می‌توانند با توجه به وضع قند خون و برنامه غذایی خود از این میوه استفاده کنند، اما بهتر است در مقدار مصرف آن تعادل را رعایت کنند.پوست خرمالو نیز حاوی فیبر و ترکیبات گیاهی است.

WWW.AFSANEH-ONLINE.COM
افسانه را آنلاین بخوانید

فناوری

فرمان این خودرو غیب می‌شود

خودروی هیبریدی «تای ۹» از برند چینی «فانگ‌چنگ‌بائو» با فناوری متفاوتی در طراحی فرمان عرضه شده است. یک ویدئو، فرمان تاشوی خودروی «تای ۹» از برند «فانگ‌چنگ‌بائو» متعلق به شرکت چینی بی‌وای‌دی را به نمایش می‌گذارد که در مدت حدود ۱۰ ثانیه به‌طور کامل داخل داشبورد جمع می‌شود تا فضای بیشتری در اختیار راننده قرار گیرد. این خودروی هیبریدی به یک موتور توربوشارژ ۱/۵ لیتری و دو موتور الکتریکی با قدرت مجموع ۴۰۰ کیلووات مجهز است.تای ۹ می‌تواند در ۴/۸ ثانیه از حالت سکون به سرعت ۱۰۰ کیلومتر بر ساعت برسد و با یک بار سوخت‌گیری و شارژ، برد حرکتی ترکیبی آن به یکهزار و ۶۳۰ کیلومتر می‌رسد.

کتاب

سرزمین کوچک

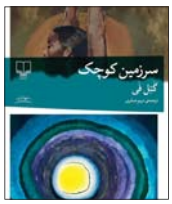

«سرزمین کوچک» نخستین رمان گئل فی و برنده جایزه گنکور (برنده نوجوانان) با ترجمه مریم صابری به همت نشر چشمه منتشر شد. رمان «سرزمین کوچک» داستانی شاعرانه و تکان‌دهنده درباره فروپاشی دنیای معصومانه کودکی در بحبوحه جنگ داخلی بوروندی و نسل‌کشی رواندا است.

داستان از زبان پسربچه‌ای به نام گابریل روایت می‌شود که روزهایش را با بازی و دوچرخه‌سواری می‌گذراند، اما با اوج‌گیری تنش‌های قومی میان هوتو و توتسی و جدایی والدینش، بهشت کوچک او ویران می‌شود. این اثر به پیامدهای تلخ جنگ، بحران هویت و رنج مهاجرت می‌پردازد.

مرسدس بنز قصد دارد
مینی ون تمام برقی VLE را در تاریخ ۲۷ نوامبر ۲۰۲۶
و در نمایشگاه خودرو گوانگژو چین به نمایش بگذارد

چین ضرب‌الاجل سال ۲۰۳۰ را برای اولین استخراج منابع ماه تعیین کرد، چرا که یخ‌های موجود در ماه در نهایت می‌توانند آب آشامیدنی، اکسیژن برای فضانوردان و سوخت موشک مبتنی بر هیدروژن را فراهم کنند

خودروی برقی بانگ‌وانگ U9 اکستریم، محصول شرکت چینی BYD، با ثبت سرعت ۵۰۳ کیلومتر بر ساعت، دو رکورد جهانی گینس را به نام خود ثبت کرد و به سریع‌ترین خودروی تولیدی جهان تبدیل شد

بسیاری از پیاده روی‌های کوتاه
به افراد دارای اضافه وزن کمک می‌کند
تا کنترل بهتری بر قند خون خود داشته باشند